

práce, která by up to date poznatky utřídila a připravila k praktickému využití. Tento požadavek kniha Mašaty a Jedličkové splňuje.

Kniha je vydána v praktickém malém formátu. Graficky a formálně je na vysoké úrovni, je přehledná a čtenář se v ní velmi snadno orientuje. K orientaci napomáhá jak rejstřík pojmů, tak seznam zkratk a bohatý seznam 430 položek vesměs recentní literatury. Text doprovází a doplňuje zdařilá obrazová dokumentace v černobílém i v barevném provedení. Nutným doplňkem je i inzerce, která v tomto případě nejen barevně doplňuje text, ale svými informacemi převážně v návaznosti na téma infekce (ale ne vždy) vytváří součást zdroje informací. Informaci nepostrádají ani krátké profesní životopisy dvou hlavních autorů (ať čtenář ví, s kým má co do činění). V zahraničí, ale i někdy u nás jsou součástí životopisných údajů fotografie těch, o kterých je pojednáváno.

Vlastní odborný text je logicky členěn od obecného ke speciálnímu, od gynekologické problematiky k porodnické. Na několika místech je zvlášť probrána oblast infekcí močových cest. Zcela zákonitě a velmi správně uzavírá velké kapitoly textu kapitola o antiinfekční léčbě s přehlednou současnou klasifikací antibiotik včetně jejich farmakokine-

tických vlastností, interakcí, indikací, kontraindikací a aplikačních schémat. Jsou zdůrazněna a popsána specifika ženského organismu a těhotenství.

První autor v sobě nezapřel orientaci spíše gynekologickou než porodnickou, a to zejména ve větším rozsahu gynekologické problematiky poněkud na úkor porodnické. Speciální část monografie týkající se gynekologie má logickou strukturu od popisu zevních infekcí genitálu směrem do pánve s moderně probranou relativně nedávno ustanovenou nozologickou jednotkou – pánevní zánětlivou nemocí (pelvic inflammatory disease – PID). V oblasti sexuálně přenosných nemocí mně poněkud chybí alespoň zmínka (sexually transmitted diseases – STD), které sice nemají genitální symptomatologii, nicméně jsou pohlavně přenosné (hepatitis B) a těch onemocnění, která sice v naší populaci nejsou častá, přesto ale STD jsou (scabies, pediculosis pubis a další). Snad by bylo také vhodné věnovat pozornost nejen léčbě těchto stavů, ale také prevenci. Mnohým z výše popsaných stavů je možno předcházet. Na poli prevence těchto onemocnění bylo v euroatlantické oblasti vyspělých států podniknuto mnoho aktivit, které vedly ke snížení frekvence zejména nejzávažnějších zánětlivých onemocnění

ženského genitálu. V této oblasti je velký rozdíl mezi vyspělými a rozvojovými se zeměmi.

K porodnické části knihy je možno mít více výhrad jak k obsahové, tak k formální stránce. Infekce v graviditě jsou jedním ze základních kamenů současného porodnictví a podílejí se význačnou měrou na perinatálních výsledcích. Klasifikace těhotenských infekcí by měla být systematictější a kompletnější. Za zmínku by stály změny imunologických mechanismů v těhotenství a další specifika těhotné a vyvíjejícího se plodu ke vzniku infekce. Kapitola infekční onemocnění v šestinedělí bych asi nezačínal klinickým postupem při stanovení původu teploty v šestinedělí. Infekce v šestinedělí má multisymptomatický počátek. I přes tyto výhrady poskytuje tato část knihy důležité informace k praktickému použití v rutinní léčbě těhotné a neděvky.

Jsem přesvědčen, že kniha je přínosem k rozvoji našeho oboru a autorům přeji hojnost čtenářů a mnoho vyléčených zánětlivých gynekogicko-porodnických pacientek.

prof. MUDr. Aleš Roztočil, CSc.
gynekogicko-porodnické oddělení
Nemocnice Jihlava
e-mail: roztočila@nemji.cz

Doručeno do redakce 9. 1. 2005

Hronek M. Výživa ženy v období těhotenství a kojení. Praha: Maxdorf 2004. 309 stran. ISBN 80-7345-013-5.

Téma právě vyšlé publikace je v odborném porodnickém písemnictví alespoň v české oblasti „Popelkou“. Tematikou výživy těhotné a neděvky se s daleko větším elánem věnují jak porodní asistentky, tak různé laické organizace a uskupení. Dočíst se alespoň v orientační formě o údajích uvedených v této knize je možno spíše na stránkách Betyňky než v České gy-

nekologii. Je proto zásluhou autora, že shrnul v přehledné monografii současné poznatky v této oblasti, a to ve formě vhodné jak pro lékaře porodníky a neonatology, tak pro porodní asistentky, dětské sestry a při dobré vůli také pro laiky a pro ty, o kterých se jedná – těhotné a neděvky.

Obsah knihy má logickou strukturu od základních změn v organismu

ženy během těhotenství, přes specifika výživy v prekoncepčním období, těhotenství a za laktace. Navazuje speciální část tvořená biochemií a dietologií jednotlivých komponent stravy těhotné. Nejde jen o kompilační práci z literárních údajů. V textu je začleněna i původní práce autora týkající se stavů výživy těhotných žen v ČR se zajímavými a alarmujícími

mi závěry, jako je vyšší příjem tuků na úkor sacharidů, nízký nutriční příjem energie, o 14 % nižší příjem bílkovin než doporučená denní dávka a deficitní příjmy vápníků, hořčíku a železa. Deficitní jsou také nutriční příjmy vitamínů B, PP (pellagra preventing) a C. Naopak příjem vitamínu A byl o 29 % vyšší. Právě tyto výsledky a závěry zdůrazňují aktuálnost a oprávněnost publikace této monografie.

Speciální část knihy je přehledně členěna podle druhů součástí potravy a každá položka je systematicky probrána od teoretického popisu po praktické poznatky příjmu a aplikace. Každou kapitolu uzavírá přehled české i zahraniční literatury použité v textu. Nejsem fyziolog výživy, a proto se ke kompletnosti literatury nemohu vyjadřovat. I z letmé analýzy literárních položek je možno bohužel konstatovat, že se gynekologicko-

-porodnická periodika touto problematikou často nezabývají. Pro rutinní praxi a použití této monografie je velmi vítaný souhrn na konci každé kapitoly s uvedením základních faktů a klinických doporučení.

Rád bych zdůraznil některé další aspekty této knihy. Kladně hodnotím zařazení pojednání o běžných složkách potravy, ale i o jejích rizikových součástech, o potravinách s obsahem kofeinu, o alkoholu, nikotinu a abúzu drog. Stejnou důležitost má i pojednání o zdravotních rizicích vegetariánství a veganství pro těhotné a kojící ženy. V době širokého používání a často zneužívání antibiotik je velmi praktická kapitola o antifungální dietě.

Knihy je zdařilá nejen po obsahové, ale i po formální stránce. Je doplněna mnoha přehlednými tabulkami a schématy, přehledem použitých

zkratk, seznamem ilustrací a rejstříkem. Curriculum vitae autora doplňuje jeho fotografie s optimistickým úsměvem. Lze tedy usuzovat, že s výživou našich těhotných a nedělek to nebude tak zlé, jak vyplývá z výše uvedené autorovy studie z let 1996 až 2002. Jedině že by to byl úsměv do budoucna, kdy budou zásady uvedené v této knize uvedeny do praktického použití ve výživě našich žen.

Nelze než autorovi poblahopřát ke zdařilému dílu a popřát mu nejen hojnost poučitelných čtenářů, ale také praktický dopad jeho činnosti na naši populaci.

*prof. MUDr. Aleš Roztočil, CSc.
Gynekologicko-porodnické oddělení
Nemocnice Jihlava
e-mail: roztočila@nemji.cz*

Doručeno do redakce 9. 1. 2005